

Actinische keratosen

Actinische keratosen zijn plekkjes op de huid die ontstaan door schade van zonlicht. Deze plekkjes ontstaan op delen van het lichaam die vaak in de zon zijn geweest. Ze komen vooral voor in het gezicht en op de bovenkant van de handen. Het kan een begin zijn van huidkanker.

Actinische keratosen zien er gewoonlijk uit als ruwe plekkjes op de huid. De kleur is meestal huidkleurig tot rood of bruin. De grootte kan wisselen van enkele millimeters tot enkele centimeters. De plekkjes zitten vooral op:

- Het gezicht;
- De hoofdhuid;
- De bovenkant van de handen;
- De onderste helft van de armen;
- Het decolleté (de borst) bij vrouwen.

In het begin zijn de plekkjes beter te voelen dan te zien. Mensen met actinische keratosen geven vaak aan dat op dezelfde plek steeds opnieuw harde schilfers ontstaan. Soms zijn de plekkjes gevoelig als ze aangeraakt worden. Vaak zijn er meerdere plekkjes te zien.

Hoe ontstaat actinische keratosen

U krijgt actinische keratosen door de zon of de zonnebank. Naast de hoeveelheid zon die u heeft gehad, is het ook van belang wat voor type huid u heeft. Iemand met een lichte huid (blond / rood haar en blauwe ogen) heeft meer kans op actinische keratosen dan iemand met een donkere huid en donker haar. Hoe ouder u bent, hoe meer kans u heeft op het krijgen van actinische keratosen. Tot 80% van de mensen boven de 60 jaar met een lichte huid heeft actinische keratosen.

Het stellen van de diagnose

Uw arts kan aan de plekkjes op uw huid zien of u actinische keratosen heeft. Soms wil de arts zeker weten of er geen sprake is van een andere ziekte van de huid. Dan zal de arts een klein stukje huid wegnemen (biopt) om dit stukje huid te laten onderzoeken. Voor het wegnemen, wordt uw huid plaatselijk verdoofd.

Het verloop van actinische keratosen

Sommige mensen krijgen jeuk of een geïrriteerd gevoel. Anderen hebben er cosmetische klachten van. Actinische keratosen, maar ook een zonbeschadigde huid, geven een hogere kans op huidkanker.

Behandelingsmogelijkheden

Bevriezen

De arts bevriest de plekjes met vloeibare stikstof. Dit gebeurt meestal als u maar een enkel plekje op de huid heeft. Soms ontstaat er op de plek waar de huid bevroren is geweest een witte verkleuring van de huid.

Crème/gel (imiquimod, ingenol-mebutaat of 5-fluorouracil).

U krijgt van uw arts een crème of een gel als u veel plekjes op de huid heeft. De crème of gel moet u enkele dagen tot een paar weken lang op de huid smeren volgens de instructies van de arts. Door het gebruik van de crème of gel worden de actinische keratosen kapot gemaakt. Door deze behandeling lijkt het alsof de actinische keratosen eerst erger worden voordat verbetering intreedt. Na de behandeling gaat dit helemaal over.

Fotodynamische behandeling (PDT)

Als u veel plekken op uw huid heeft of grote plekken, dan kan de arts ook besluiten om u een 'fotodynamische behandeling' te geven (officieel heet dit PDT: photodynamic therapy). Dit betekent dat een speciale crème op de actinische keratosen wordt gesmeerd, die de onrustige cellen gevoelig maakt voor licht. Enkele uren daarna wordt met een speciale lamp licht op de actinische keratosen geschoten. Hierdoor worden de actinische keratosen kapot gemaakt. Deze behandeling kan soms pijnlijk zijn. Ook de dag na de behandeling kunt u nog pijn hebben. Na deze behandeling ziet de behandelde huid er eerst slechter uit voor het beter wordt.

Overige behandelingen

Soms wordt gekozen voor andere manieren van behandeling zoals chemische peeling, ablatieve laser, curettage of daglicht PDT.

Wat kunt u zelf nog doen?

- Als u in de zon komt, bescherm uw huid dan door het dragen van kleding met lange mouwen en draag bijvoorbeeld een hoed of pet;
- Maak geen gebruik van de zonnebank;
- Gebruik een crème tegen de zon met een hoge beschermingsfactor (factor 30 of hoger). Denk eraan dat een zonnebrandcrème niet bedoeld is om langer in de zon te kunnen blijven, maar om de huid te beschermen als u in de zon bent.

De kans op het krijgen van huidkanker

Na verloop van jaren kan er, zoals u hierboven heeft gelezen, in actinische keratosen huidkanker ontstaan. Deze vorm van huidkanker is het plaveiselcelcarcinoom (zie ook de folder 'Plaveiselcelcarcinoom'). Deze kunt u aan uw arts vragen of downloaden via www.huidarts.info.

Deze plekken zijn meestal dikker en pijnlijk. De kans dat u huidkanker krijgt, schat men op 5 tot 10%. Er kunnen steeds nieuwe actinische keratosen ontstaan. Als uw huid in het verleden beschadigd is door de zon, blijft deze schade altijd bestaan. Mensen die veel actinische keratosen hebben, doen er verstandig aan deze plekken hun leven lang, regelmatig door de arts laten controleren en behandelen.

Tot slot

Wij zullen ons zo goed mogelijk inzetten om uw verblijf in onze kliniek voor u zo voorspoedig mogelijk te laten verlopen. Hierbij staan we altijd open voor kritiek, suggesties of opmerkingen, waardoor de kwaliteit van zorgverlening verbeterd kan worden. Wanneer u tijdens uw verblijf suggesties of opmerkingen heeft, schroom dan niet deze met de arts of een van de assistentes te bespreken.

Bereikbaarheid

U kunt ons van maandag tot en met vrijdag, van 08.00 uur tot 16.30 uur, bereiken via telefoonnummer 045-2080887. Uitsluitend voor spoedeisende gevallen, kunt u na 16.30 uur en in het weekend contact opnemen met de spoedlijn, 06-86895787.